

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

Megjelenik naponként egy — országgyűlés alatt több — nagy regál iven. Előfizetési díj a folyó év hátra levő 6% havára helyben 7, vidéken 8 forint ezüst pénzben. — Előfizetheti Budán, a kiadó hivatalban (vár, Fortuna-utca, Jalicsház 132 sz. a' m. k. egyetem nyomdája mellett), Pesten Emich Gusztáv könyvkereskedésében és az ország minden kir. postahivatalainál. — A szabott díju hivatalos hirdetések és csatolmányok után a szokott beíratási és felvételi díjak fizetettek. A meg nem szabott díjuak hasábsoráért 5 p. kr. vétetik. Mellyekért eddig díj nem fizetett, ezután is díjmentesek maradnak. — Magánhirdetések nem vétetnek fel.

I.

A' belügyminister előterjesztésére a' statistikai hivatal rendes tagjává Bárándy Ferdinándot és Kövály Lászlót neveztem ki.

Budapest, június 8. 1848.

István, nádor 's királyi helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

II.

Igazságügyi ministerium.

A' királyi tábla urbéri osztálya mellett rendszeresített segédszemélyzethez következő urakat neveztem ki, ugymint:

Fogalmazók: Barthos Jánost, Rédl Ferenczet, Szalay Zsigmondot, Kántor Sámuel, Jámbor Lászlót és Balázs Dénest, — megjegyezvén, hogy azon urbéri előadók mellé, kik a' dunai kerületekhez tartozó urbéri perekkel foglalatokodandak, kétét, — azokhoz pedig, kik a' tiszai kerületekbeli urbéri pereket adják elő, egyegy fogalmazó alkalmaztatik.

Számvevők: Dömötör Jánost, Hulényi Ivánt, Spányik Antalt és Szépey Károlyt, a' volt helytartótanács számvevő személyzete közül.

Fogalmazó-segédkek: Ganóczy Flóriánt, Karay Ferdinándot, Schreiner Gyulát és Tóth Edvárdot. — Pesten, június hó 10. 1848.

Igazságügyi minister
Deák Ferencz.

III.

A' földmívelési, ipar és kereskedési ministertől.

Körlevél a' hatóságokhoz, a' czéhi szabályzat módosítása iránt.

A' czéhi ügyvitel számos visszaéléseit elhárítani, 's a' czéhek természetes rendeltetésükre visszavezélni óhajtván, addig is, míg az általános ipar-rend teljesen és kimerítőleg megállapíthatatik, a' fennálló czéhszabályzatnak azon módosítását bocsátom ki, mellyet önközi a' alatti mellékletben vesznek ezennel, elvárva önköztől: hogy e' rendeletnek eszközésbe vételét egész erélyvel és gondossággal teljesítendik. Azon különösebb intézkedéseket, miket némely egyes czéhek saját viszonyai igényelnek, külön adandom ki. Kelt Budapesten, 1848-évi jun. 9.

Klauzál Gábor.

Czéhszabályokat módosító rendelet.

Míg az ipartűgy teljesen és kimerítőleg rendeztetetik, a' fennálló czéhszabályok módosításául következők rendeltetnek:

1. §. Az iparos tanulóktól, kik ezentul „inas” néven nem hivathatnak, szegődési díj csak 1 pengő forint vétethetik.

2. §. A' tanulókat mestereik szorosan csak a' mesterséghez tartozó munkákhoz alkalmazhatják; őket sem mesterök sem ennek házi hozzátartozandói cselédi szolgálatokra általában nem szoríthatják; sem a' mester segédei (legényei) saját szolgálatukra, mint ruhák tisztogatására, küldözgetésekre 'stb. semmi szín és ürügy alatt nem kötelezhetik.

3. §. A' tanulóknak, mestereik még a' mesterség körében is, csak oly munkákat adhatnak, mik, korukhoz képest, testi erejüket fölül nem mulják — és naponként, ha 14. éven még alól vannak 9, ha fölül, annyi órán túl, mennyi alább a' segédekre nézve határozottatik meg, nem foglalkoztathatják.

4. §. A' mesterek tanulóikat, ha és mennyiben lakhelyeiken vasárnapi, és rajziskolák léteznek, ezekben szorgalmatosan eljárni tartoznak.

5. §. A' mesterek lelkiismeretes gondossággal igyekvendenek megóvni tanulóikat az erkölcstelen üléstől 's a' durvulástól; jelesül pedig szigoruan felügyelendek arra, nehogy tanulóik a' jellem-vaditól testi bántalmakkal illetessenek, akár a' háziak akár a' segédek részéről.

6. §. A' mesterek, kik tanulóik irányában a' 2., 3., 4. és 5. §-beli rendeletek elmulasztásával és megszegésével vádolhatnának magok, — vagy azok ellenére bántalmakat engednének hozzá tartozandóiknak és segédeknek, az ebbeli vádok valósága esetében a' tanuló-tartás jogától fognak megfosztani.

7. §. A' tanulási idő, ha nem ad ruházatot tanulójának a' mester, legfölebb 3 esztendő lehet akármely mesterségnél; — ha pedig ruházattal is a' mester látja el a' tanuló, a' tanulási idő 3 esztendőnél is tovább terjedhet, és ez a' tanuló vagy ennek szülői vagy gyámja és a' mester között kötendő egyezkedés által lesz meghatározandó.

8. §. A' tanuló felszabadulásának díja 2 pengő forint lesz.

9. §. A' tanuló felszabadítása ezentul ekkint történendik: a' mester segédei közé vezetvén tanulóját, kinyilatkoztatja, miképen ez a' tanuló éveket már kitöltötte, 's ezentul segéd, a' többi segédeknek társa leszen; ugyanezt jelentendi ki a' czé-

mesternél is, ki az újoncz segédet azonnal a' segédek névkönyvébe mind magánál bejegyzi, mind a' szállón bejegyezti: evvel a' felszabadítás be van fejezve, a' felszabadított segéd azonnal belép a' segédi jogok gyakorlásába. — Minden egyéb, eddig a' felszabadítás körül a' segédek között divatozott szertartások és lakomázások a' szállókon, vagy egyebütt, ezentulra megszűntetnek.

10. §. Minden segéd maga szabadon kereshet magának munkát, maga választhat, és változtathat műhelyt és pedig akár a' czéhbéli mestereknél, akár gyárakban, akár más segéd-tartási joggal ellátott rokonszaboknál vállalkozónál, a' szerint, mint a' munkaadókkal megegyeznie sikerülend.

E' szerint a' czéheknek eddig akár szabályaiban, akár szokásaiban alapult mind azon korlátolások, mik szerint a' segédeknek a' czéhatya, vagy szolga-mesterek kijelölése nélkül műhelybe állani, — mik szerint a' mestereknek segédek magoknak vállalni nem volt szabad; mik szerint a' segédnek, ha a' számára kirendelt műhelybe belépni vonakodott, vagy belőle kilépett, a' városból azonnal ki kelle költöznie; mik szerint a' gyárakban vagy nem rendes czéhbéli mestereknél töltött munkaidő a' vándorlási időbe be nem tudott 'stb.; — mind ezen, 's ezekhez hasonló korlátolások ezennel teljesen megszűntetnek.

11. §. A' munkába-állás próba-idejé az erre járó fizetés előleges alku után fog a' mester, illetőleg a' munkaadó, és a' segéd között meghatározatni; mi ha nem történnék, és a' kétség eseteiben, a' próba-időt azon munka nem állapítandja meg, mellyet az illető műhely tulajdonosa magára, vagy az illető czéh az egész czéhre nézve saját munka-nemnek jelölendek ki. Ha t. i. a' műhelyben vagy az egész czéhnél napszám, hétszám, vagy darabszám a' szokásos szakmány: a' szerint egy nap, egy hét, vagy a' kiadott darab elkészíthetőségének ideje leszen a' próba-idő.

A' próba-idei fizetést illetőleg: ez, ha egység nincs vagy kétséges, akint fog meghatározatni, hogy az azon időben a' műhelyben állóságok legnagyobb és legkisebb bére között a' közép legyen.

12. §. A' mesterek és segédek közti szabad egyezkedéstől függend: a' segéd mesterénél nyerjen-e? és minő ellátást lakás, ágy, mosás, és asztal tekintetében; vagy pedig ez ellátás hasonlítottat készpénzül kapja meg mesterétől, 's azután önmaga gondoskodjék ebbeli szükségéről a' segéd.

13. §. A' segéd, ha mestereinek házában alkudta ki elhelyeztetését és élelmezését, tartozandik magát mindenekben a' házi szokáshoz alkalmazni.

14. §. Ellenben a' mesternek, ki segédeit saját lakásán óhajta elhelyezni, kötelessége leszen e' czélra egészséges és lakható helyet jelölni ki; — különösen tiltatik pedig, hogy padlásokon, pinckékben, és télen fűtetlen helyeken, vagy oly műhelyekben, hol a' mesterségi munkákkal járó akár hőség, akár bűz az egészségnek ártalmas, helyzetessenek el a' segédek. Ki a' mesterek közül nem képes lakható szállást adni segédeknek, annak nem engedethetik meg, hogy egészségtelen lakással veszélytesse az iparos fiatalság testi épségét. — Ennélfogva

15. §. Minden, az iparos segédek által mestereik ellen az egészségnek veszélyes lakások miatt teendő panaszokat a' helybeli hatóság mindig a' helyszínen és a' czéhbiztosnak, valamint a' helybeli orvosnak közbejvetelével vizsgálandja meg. És ha e' vizsgálatból kivilágosodnék, hogy a' lakás valóban akár fenyegetőzik megtámadni, akár megtámadta immár a' benne elhelyezett munkások egészségét: az első esetben a' hatóság a' panaszolt mestert utasítandja, hogy haladéktalanul egészséges lakást adjon segédeknek, mit ha teljesíteni nem akar, vagy képes nem volna, ekkor segédeit felszabadítandja, hogy mesterüket rögtön, fölmondás nélkül, oda hagyhassák 's bért és ellátási fizetést követelhesse a' rendes fölmondási időre; — utóbbi esetben pedig, ha t. i. a' segédek elbetegedtek immár a' lakás miatt, ekkor a' hatóság a' mestert kötelezendi az orvosi költségek teljes megtérítésére 's a' lábadozóknak addig, míg megint munkaképes leszen, a' betegsége előtt volt munkabérral 's tartási költséggel leendő ellátására.

16. §. Szerszámokkal minden segédeit a' mester látja el, — 's ezért a' munkabérből levonásokat tennie nem szabad.

17. §. A' munkabér, 's ennek mi napokon leendő kifizetése iránt szabad egyezkedésileg alkuvandának meg a' mester és segéd egymással. — Alku nem, vagy kétséges levén: a' munkabér a' 11. §. értelmében, mint a' próbaidőre járó fizetés fog meghatározatni; a' fizetési nap pedig az leszen, melly az illető műhelyben vagy czéhnél eddig szokásos volt, 's hol e' tekintetben állandó szokás nem vala a' vasárnap.

18. §. A' segédeknek szorosan tilalmaztatik a' mester és segéd között a' munkabér 's ennek kifizetési módja iránt kötendő szabad egyezkedést gátolni, vagy megtörni, bár mi szín alatt. Jelesül, az e' részben elharapozott ama szokás, minél fogva némely czéh körében, a' segédek oly legénytársokkal, ki a' többiekénél alacsonyabb fizetésre állott be, dolgozni vonakodtak, 's az ehhez hasonló erőszakolások szigorun tiltatni k; 's azon segédek, kik e' részben vétkeseknek fognak találtatni, rendőreileg fognak bűnhődni.

19. §. Segédeitől a' mester csak a' mesterségi üzlethez tartozó vagy avval kapcsolatban álló munkákat kívánhat; — 's ezeknél is köteles leszen azon mértékre figyelni, mellyet az emberi erő általában, vagy az egyes segédek egyéni testi alkotása, megromlásának veszélyeztetése nélkül, elviselni képes. Például: hol a' munkák teher-emeléssel járnak: ott egy mázsányinál nagyobb súlyoknak még a' legerősebb segédekkel is leendő hordatása tilos. Ellenben

20. §. A' segédek kötelesek a' mesterséggel járó minden munkát elvállalni 's teljesíteni. A' munka nem levén szügyenítő: annak egyik vagy másik ágát átállani, sajnálatos bal- vagy előítélet, vagy elbizakodott nyegleség, minden esetre pedig valóban szügyenletes lélekbetegség. Tehát: a' műhelyi munkákban válogatni nem szabadand, 's annál kevesebb leszen eltűrhető, hogy a' segédek oly társukat, ki a' legényekhez nem illőül kikiáltott munkákat is vonakodás nélkül teljesítendi, megbecs-telenítsék, megbélyegezzék vagy akármely bántalmakkal illes-sék. — Ki valamely munkát csak azért, mert a' segédhez il-letlennek tartja, el nem vállal: az a' műhelyből minden fölmondás nélkül, rögtön elutasíthatatik; ki pedig valamely munka teljesítésért segéd társa ellen bár miképen vétkeznék, a' 18. §. értelmében büntetetik.

21. §. A' segédeknek szoros tartozásuk leszen minden dolgozónapon és a' rendes óraszám kitöltésével rendezend dolgozni. „Heverő napokat” tartani nem leszen szabad, a' 18. §-an kitett büntetés terhe alatt.

22. A' napimunka rendes meghatározott órászáma 11 óra, ebbe bele nem érve a' reggelizés és ebéd nyugorát. E szabály alól csak azon mesterségek vétetnek ki, mellyeknek munkái, mint a' kőműves-, ács-, cserepező-, kövező 'stb. munkák, szabad ég alatt végeztetvén, a' világosság megszűnté mi-att ennyi ideig az évnék némely részeiben nem folytathatnak, mellyekre nézve tehát az ily évszakok alatt eddig divatozott gyakorlat megtartatik. — E 11 órányi munka az, mellyért a' rendes munkabér fog fizetetni. Rendes munkabérért a' mester hosszabb dolgozásra nem kényszerítheti segédeit. — Az ezután teljesítendő munkákra nézve szabad egyezkedés szerint alkuvandának meg, a' mester és segéde mind az iránt, hogy dolgoz-zék-e, — mind az iránt, hogy minő órabérért dolgozzék a' segéd?

23. §. Mind a' mestertől, mind a' segédétől megköveteli a' mostani idők műveltségének szelleme, hogy egymás irányában, mint szabad egyének, illedelemmel, kölcsönös mélytányással viseltessenek; 's különösen megjegyeztetik e' részben, hogy a' családi viszonyban divatozó „tegezés” helyett, az egymás iránt csak szerződésileg független iparosok között az „önözés” ille-tendi mestereik részéről a' segédek is.

24. §. A' fölmondási idő kölcsönös megegyezés tárgya le-endő. Ha egység nincsen vagy kétséges, fölmondási idő lesz a' próba idő.

A' fölmondási időt azonban nem tartozik a' mester meg-tartani:

a) ha a' segéd a' 2. és 4. §. rendelete ellenére, a' mű-helybeli tanuló ellen bántalmakat engedne magának, egyszeri megintés után, ismételen.

b) Ha a' házi ellátásra alkudott segéd magát a' házi rend-hez tartani, egyszeri megintés után, ismételen vonakodnék.

c) A' 20. §. esetében, ha t. i. a' segéd valamely munkát csak azért nem vállal el, mert azt segédhez illetlennek tartja.

d) Ha a' 21. §. értelme ellenére helyes ok nélkül csak egy heverő napot is engedett magának a' segéd.

e) Ha a' mesterének vagyona ellen hűtlenséggel vét a' segéd; 's

f) ha a' mester kifizeti a' fölmondási időre járó egész bért, és ha ellátással is tartozott a' segédnek, a' tartási költségek fejében illő pótlást ad.

25. §. Viszont a' segéd is, fölmondás nélkül léphet ki a' műhelyből.

a) Ha a' mestere a' kikötött egység pontjait világosan

megszegné, 's ekkor a segéd a felmondási időre járó bért, és ha mesterénél volt ellátása, tartás-pénzt is követelhet.

b) Ha a segédre családjának, valamely közel hozzátartozóinak veszélyes betegsége vagy közbejött halála miatt, szüksége van.

26. §. Ha csak lehet, a főlebbi 11. 12. 17. 22 és 24. §§-ok következtében a mesterek és segédek között megállapítandó egyezségek mindig írásba foglalassanak.

27. §. A segédeknek, ha és mennyiben szükségesnek ítélnék, szabadságukban van szállókat nyitni; e szándékról azonban tartoznak saját czéhük közgyűlésének és a helybeli hatóság rendőrségének, tudomás végett, előleges jelentést tenni.

20. §. Azon egy városban ugyanazon egy czéh segédei csak egyetlen szállást tarthatnak, 's hol, netalán visszaélésből, most több szállólok van, egyen kívül a többi, a hatóság által becsukandó.

29. §. A szállók czéjja: hogy bennök az érkező vándorsegédek és kik helyben a munkából kiléptek, elhelyezkedést találjanak; hogy a munkakeresőnek utasító intézetül szolgáljanak; 's hogy végül bennök a munkában álló segédek választói összejöveteleiket megtarthassák. — Lakomázás, vagy szabadtalan célú gyűlönés, vagy a választásokon kívül egyéb akár mire vonatkozó tárgyalás a szállókon nem történhetik, 's az e részbeni kihágók rendőri büntetés alá esendek; —

30. §. E' végből a szállók a helybeli rendőrség felügyelése alatt állandnak, 's ez köteles leszen a szállókat koronként, kivált pedig az eddigi szokásos „heverő napokon“ megsejmelni, a tapasztalando rendtelenségek esetében azonnal a szükséglett módon intézkedvén.

31. §. A szállók ügyeit egy mesterekből és segédekből állandó bizottmány vezeti.

32. §. A czéhi közgyűlés az atyamestert és még más két czéhbeli mestert nevezend ki e' bizottmányhoz. A segédek pedig magok részéről 4—10 tagot választandnak bele.

33. §. A szálló bizottmány elnöke mindig az atyamester, nélküle 's a két mester nélküli a bizottmány ülést nem tarthat. Ha még is ezek akadályozva volnának, akkor a czéhmaster helyettesítend másokat.

34. §. E' bizottmány fogja, a rendőrségnek teendő jelentés mellett, a szálló helyet felfogadni, ha szükség, változtatni; — 's a szálló-fogadással a feltételeket megállapítani.

35. §. E' bizottmány felügyelése alatt fognak a szállói következő könyvek vezetettnei az atyamester által.

a) I-ső könyv lesz, melybe a helybeli mestereknek teljes névsora foglaltassék, mesterré-levésők idő-rende szerint. E' könyvben fog vezetettnei azon helybeli gyárak és nem mesterek névsora is, melyek és kik e' mesterségből szoknak és feljogosítvák segédek tartani.

b) II-ik könyv lesz, melybe az érkező vándorok, vagy a helyben munkából kiállottak névsora fog időnkint beírtni. E' névsor lesz a munka-kereső segédek könyve.

c) III-ik könyv lesz a munkást kereső mesterek és rokonmü vállalkozók könyve, ebben minden mester és segéd-tartásra feljogosított vállalkozó bejegyeztetendi, hogy mikorra és mennyi segédet szükségel. Itt a lakások is pontosan ki-jegyzendők.

d) IV-ik könyv leszen az, melybe a munkában álló segédek nevei fognak beírtni. —

36. §. E' könyvezés módja következő leszen:

a) A mesterek és segéd-tartási joggal ellátott rokon-szaku vállalkozók az I-ső könyvbe csak a hatóság azon végzésének előmutatása iránt jegyezethetnek be, melyben a mesteri jog vagy segéd-tartási szabadság megadatik, vagy mellynél fogva a gyárnokokra nézve, ezeknek vállalata a hatóságnál be-jegyeztetett.

b) Az érkezőket a II-dik könyvbe csak akkor jegyezhetni be, ha ők, az eddigi fennálló szabály szerint a czéhmaster-nél bejelenték magokat, irományaitk letették és a czéh mestertől bejegyezthetési engedelmet mutattandnak elő az atyamesternél. Azokról, kik helyben lépnek ki a munkából, eddigi munkaadójok tartozandik az atyamesterhez jelentést tenni azonnal, 's ez köteles őket, szinte azonnal, a munka-keresők közé beírni. — A bejegyzés napja pontosan kiírandó.

c) A munkást-keresők III-dik könyvébe minden vonakodás nélkül és azonnal tartozandik az atyamester bejegyezni mindenkit, kinek joga van segédek tartani 's eziránt bejelenti szükségét. Tartozandik továbbá az atyamester e' könyvbe a vidéken levő gyárak és mühelyek tulajdonosaitól netalán érkezendő olly megkereséseket is bejegyezni, mikben az illető mesterségbeli segédek munkára hivatnak.

d) A IV. könyvbe, a munkába állottak közé csak azokat írhatni be, kikre nézve az illető mester vagy vállalkozó ki-jelentendi, hogy már a próbaidő kiteltével rendes munkásai lettek; ellenben e' könyvből mindazokat 's azonnal kitörleudi, kikről mestereik vagy a vállalkozók jelentendik, hogy mühelyükből kiléptek. —

37. §. E' könyvek mindig a szállón vagy, ha a czéhnek szállója nem volna, az atyamesternél fognak tartatni; mindig nyílt szabad helyen állani; mindig, úgy a munkamint a munkást-keresőknek megtekinthetők lenni; miszerint a segédek mühelyt, — a mühelytulajdonosok segédek keres-hessenek, felszólithassanak. —

38. §. A szállókon csak munkakeresőleg lehet, és csak 8 napig lenni és maradni; — ki 8 nap alatt nem találhat munkára, az köteles vándoruttra kelni; kivéven: ha valamely mühelytulajdonosnál írott biztosítást mutathatna elő, miképen a 8 nap eltelte után következő 14 napnak valamelyikén munkát nyerend; — vagy ha a helybeli rendőrségtől folyamodásra még bizonyos időig maradnia engedelmet nyert.

39. §. A főlebbi 8 illetőleg biztosítási 14, és a rendőrség által engedett várakozási napok elteltével, rendőrség is kényszerített fog a munkátlan segéd távozásra; 's ezért az atyamesternek szoros kötelessége leend azoknak névjegyzékét, kiknek főlebbi idejük kitelt, azonnal bejelenteni a rendőri hivatalnak.

40. §. A kórházi pénztár szinte egy mesterekből és segédekből alakítandó bizottmány kezelésére bízatik. — A czéhi közgyűlés a fő- vagy alczéhmaster, továbbá még két mestert nevezend ki e' bizottmányhoz tagokul. A czéhi- vagy alczéhmaster egyszersmind elnöke leend e' bizottmánynak. A segédek saját részökről 4—10 tagot választandnak e' bizottmányba. E' bizottmány nem határozhat semmit, ha a mesterek nincsenek jelen. Az akadályozott mesterek a czéhmaster által másokkal helyettesíthetők.

41. §. E' bizottmány vetendi ki a kórházi illetőségeket, mikkel minden akár a rendes mestereknél, akár a segéd-tartásra feljogosított mühelytulajdonosoknál, akár gyárakban dolgozó segédek egyaránt tartozandanak; mik azonban egy-egy segédet egy évnegyed alatt legfőlebb 30 p. krral terhelhetnek. A' mi e' kivételén túl a kórházban még fizetendő volna, azt a bizottmány a czéhi közgyűlésnek jelentendi be, 's ez a czéhládából fizetendi meg.

42. E' bizottmány felügyelése alatt történendik a kivett járandóságok beszédése; t. i. a' szerint, mint a munkában álló legények névsora mutatandja, az illető mesterektől és vállalkozóktól havonként fog a segédek utáni illetőség behajtatni, mellyet tehát a mesterek és vállalkozók saját felelőségük alatt fognak segédek munkabéréből levonni 's a bizottmánynak nyugtatvány mellett, beszolgáltatni.

43. §. A könyvezést, a bizottmányi elnöknek folytonos felügyelése alatt a bizottmány egyik segédtagja viendi.

44. §. A kórházi láda a bizottmányi elnöknel leend. Egyik kulcsa az elnöknel, a másik egy segédnél lesz, de a ki egyszersmind könyvező nem lehet.

45. §. E' bizottmány rendelendi ki a kiadásokat, miket mester- és segéd-tagjaiból legalább 3-an irandanak alá utalványul, 's miket nyugtatvány nélkül teljesíteni nem szabadand.

46. §. Ha a segédek a kórházi láda pénzeiből vándor, vagy munka nélkül szükölködő társaiknak pénzsegedelmet akarnának adni: ez ugyan szabadságukban álland; azonban, ha e' segedelmezések következtében a kórházban fizetendő összeg ki nem telnek a 41. §-ban meghatározott kivetés sommájából, ekkor azt, mi e' kivétési összeg erejéig hiányzandik, nem a czéhláda, hanem a segédek magok viselendik. — Az e' czéhládából történendő utólagos kivetés ismét a 42. §-ban megállapított módon fog behajtatni, — és más, mint a kórházi bizottmány által semmi esetben sem kezelhetik.

47. §. A kórházi láda évi bevétel- és kiadásairól nyilvános számtétel készitendő, 's valamint a szállón megtekinthetősül kiteendő, úgy vizsgálattétel végett a czéhi közgyűlésre beadandó leszen.

48. §. Ha a kórházi pénztárnak kiadásai kevesek találnának lenni, mint a' bevételek: akkor a' fölösleget az év végével tökésíteni kell; az így tökésített összegnek csak kamatja leendvén a' jövő évi bevételekbe sorozható.

49. §. A kórházi ládapénzeiből egyébiránt a kórházi járandóságokon 's a 46. §. szerint értendő pénzsegedelmezéseken kívül semmi más kiadást viselni nem szabadand, — következőleg azokból társparakat, búcsulakomákat, 's efféle költekezéseket ki nem lehetend fizetni, 's ha a bizottmány, vagy a láda-kulcsnak kezelői mégis kifizetnék, megtérítéssel tartozandanak, 's ezen felül, mint hűtlen kezelők, a' fennálló törvények értelmében fognak fenytettni.

50. §. A kórházi bizottmányának teendői közé tartozandik, a' beteg segédeknek a kórházba leendő fölvetele, 's ottani ellátása fölül kellőleg gondoskodni, — kijelentvén, miképen a' beteg segédek, betegségek természetének tekintetbe vétele nélkül, a' kórházi láda rovására kellend teljesen ellátatni a kórházban.

51. §. Azon segédek, kik mesterekké akarnak fölvetetni, ebbeli szándékukat a' czéhnek évnegyedes közgyűléseiknél jelentendik be.

52. §. A gyűlés minden egyes folyamodóra nézve azonnal egy külön remek bizottmány megalakítását határozandja el.

53. §. E' remekbizottmány öt tagból álland, kettő lesz czéhbeli mester, kiket a' czéhi közgyűlés azonnal kinevezend. Kettő lesz segéd, kiket a' segédek, a' czéhi közgyűlés után legfőlebb 8 nap alatt a' szállón tartandó öszveggyűlekezésben választandnak meg. — Az ötödik egyszersmind elnöktagot a' már megválasztott 4 bizottmányi tag választandja. Ez ötödik tagul megválasztatik: akár egy czéhbeli mester, akár valamely rokon-szaku mester, gyárnok, vagy ennek főmünöke, — akár valamely rokon-szaku kereskedő, — akár végre valamely rokon-szakkbéli müfudós. — Ha a' bizottmány négy tagja az ötödiknek megválasztásában nem tudna megegyezni, ez iránt legelső ülésökből jelentést teendnek az illető hatósághoz, mely a' folyamodás beadása után 24 óra alatt tartozandik a' főlebbi kijelölés nyomán kinevezni az elnök-tagot.

54. §. Az így alakított remekbizottmány időhaladék nélkül tartozandik az eljáráshoz hozzáfogni.

55. §. A remekbizottmány mindenek előtt a' remeklőnek mesterségi irományait vizsgálandja meg, 's ha ezeknek tekintetében valamely nehézségeket fődözne fel, elhárításokul a' remeklőnek zár időt rendelend.

56. §. A remekbizottmány illetőségéhez semmi esetben, semmi ürügy alatt nem tartozandik a' remeklőnek honosítási vagy lakosítási viszonyait vizsgálni, ez az illető hatóság teendőjéhez és jogaihoz tartozván, és az e' feletti tárgyalás kérdése

a' remekbizottmányi eljárást semmi esetben meg nem akadályozhatván.

57. §. Nem forogván fen a' mesterségi irományok körül semmi kérdés, vagy az 55. §. értelmében rendelt zár idő alatt tisztába hozatván; a' remekbizottmány, egyetértőleg a' remeklővel, meghatározandja a' megkészitendő remeket.

A' remeknek pedig olly tárgynak kell lennie, melly az illető czéhbeli mesterek egyike vagy másikának mühelyében épen megrendelve van, 's valóban folyó, kelendő, nem pedig valamely mesterséges látdarab (Schaustück). És kellend három, de egymástól különbözö, különféle darabot a' remeklőnek kijelölni, ki azokból egyet a' megkészitendő, maga választandja ki.

58. §. Az így meghatározott remeket kivételben, 's hol az eddigi szokás a' rajzolás remeket is megkívánta, rajzban is meg kellend készíteni. Megjegyeztek itt: hogy melly mesterségeknél eddig csak a' rajz-remek kivátott meg, mint például a' kömüveseknél, ott a' kivíteli remeklék ezután sem fog megkívántatni; — hogy továbbá rajzolatnia, a' többi mesterségeknél is, csak azon tárgynak kellend, melly kivitelben fog megkészitetni.

59. §. A' rajzremeket a' remekbizottmány mestertagjai egyike- vagy másikánál fogja a' remeklő megkészíteni; magát pedig a' remekmüvet azon mühelyben készitendi meg, mellyben az meg volt rendelve.

60. §. A' remeklési helyért sem fizetend a' remeklő.

61. §. Minthogy a' remekben megrendelt mü fog készitetni, ennél fogva a' remeklő, remekének anyagzatáért sem fizetend semmit; azon esetre azonban, ha az elkészítést rosszul eszközölné annyira, hogy ez által az illető mesternek kárt okozna, e' kár megtérítésével tartozandik. — Azonban ha a' remeklő a' kijelölt remeket sajátjából volna kész anyagjaira nézve is kiállítani, ez természetesen szabadságában álland; — az elkészítési hely tekintetében mindazonáltal ekkor is az 59. §. rendelete maradván fen.

62. §. A' remek készitési idő alatt a' felügyelést a' remekbizottmány tagjai egymással felváltva teljesitendik; a' felügyelésért azonban 's általában egész eljárásukért semmi díjt nem veendenek; semmi, a' remeklő rovására eshetö, ellátást nem követelhetnek.

63. §. A' remekbírálatnál a' remekbizottmányi tagok egyenlő szavazattal birandanak; a' szavazatok általános többsége határoz.

64. §. A' remekbizottmány bírálatának eredményét, az ítéletet, indokaival együtt, miket teljes határozottsággal kellend kifejezni, írásba foglalandja, — kijelentvén abban; itéli-e a' remeklőt képesnek arra, hogy mester legyen, vagy nem?

65. §. Ítéletét három eredeti párban állitandja ki, egyet a' hatóság; másikat a' czéh közgyűlése, harmadikat a' remeklő számára, 's mind a' három eredeti párt, az ítélethitelesítése után 24 óra alatt ki kell adnia.

66. §. A' hatóság, vevén az ítéletet, ha a' remeklő lakosítási vagy honosítási tekintetben többé kérdés alatt nincsen, határozatilag kijelentendi, szinte 24 óra alatt, hogy a' remeklő mesterjogi gyakorlatának hatósági szempontból, semmi ellent nem áll. Ellenben

67. §. Ha és meddig a' remeklőnek lakosítási vagy honosítási viszonyai még tisztában nincsenek, akkor, és mindaddig a' hatóság nem jelentheti ki a' mesterjogi gyakorlatnak szabadságát. —

68. §. Ha a' remeklő a' remekbizottmány ítéletével meg nem elégednék, és remekét újból megvizsgáltatni óhajtaná: ekkor folyamadására, egy új, teljesen más egyénekből szerkesztendő remekbizottmány fogja a' főlebb vizsgálatot teljesíteni. E' főlebbvizsgáló remekbizottmány az 53 §-ban leírt módon fog alakítatni, csak hogy a' mesterekből három, a' segédekből szinte három, és így az elnökkel öszvesen hét tagja leszen, és a' folyamodás beadása után rendkivülieg, legfőlebb 8 nap alatt tartandó czéh- és szállói gyűléseken egybe kell szerkesztetve lennie; saját eljárását pedig legfőlebb 8 nap alatt bevégeznie. Ítélete főlebbvihetö már nem leszen.

69. §. A' remeklő, ki a' mesterré levéstől remekbizottmányilag elmozdított, fél év múlva ismét folyamodhatik, és a' remeklése körüli eljárás megint a' főlebbi leszen.

70. §. A' 66. §. értelmében kiadott hatósági végzés kézbesítése után a' czéhmaster felszólitandja a' remeklőt hogy a' mesterdíjat fizesse le.

71. §. E' mesterdíj sehol, semmi czéhnél, semmi szín alatt nem lehet több 10 pengő forintnál, melly a' czéhládába tétetik, tehát az új mester nem tartozandik fizetni bejelentési díjt, — hibaváltságot, — biztosi felügyelői díjakat, remeklési helybért, nem fizetend lakomát, — de nem kötelezethetik a' hatóság által sem, hogy a' helybeli jótékony intézetekre vagy bár mi célokra fizessen.

72. §. Lefizetvén pedig a' mesterdíjat köteles leszen öt a' czéhmaster e' fölül nyugtatványozni, — ezután pedig öt mind a' czéhi mesterek főkönyvébe bejegyezni — mind a' szállói mesterkönyvekbe beírtni.

73. §. Az új mester pedig mesterdíjának lefizetése után azonnal megkezdheti a' mesteri jogokat egész teljességökben gyakorolni.

74. §. Eleje vétetvén a' lehetőség szerint minden, a' mesterré levés körül eddig divatozott visszaélésnek és akadékoskodásnak: azok, kik bár még nem mesterek, eddig saját kezökre segédekkel dolgoztak, az eddig úgy nevezett kontárok, utasítanak: hogy e' szabályok kihirdetésétől számítva fél év alatt igyekezzenek mesterrélevésüket a' főlebbi módon kieszközölni. Addig, míg ez a' kitüzött fél év alatt megtörténik, azon állapotban hagyatnak meg, mellyben őket e' szabályok kihirdetése érendi.

75. §. Ha a' kitüzött fél év alatt mesterré levésük iránt

a' szükséges lépéseket megtenni elmulasztották volna, vagy irántok a' remekbizottmányi eljárás e' fél éven túl függőben maradna: a' segédekkel dolgozást a' fél év után csak ugy folytathatják, ha erre az illető ministerium nekik, folyamodásilag előterjesztendő körülményeik tekintetbevétele mellett, megadandja az engedélyt.

76. §. Jövőben, mivel a' saját kézre, de segédek nélküli dolgozás senkinek meg nem tiltathatik, azon segédek, kik így akarják üzletüket gyakorolni, ha még lakhatási joggal nem bírnának, előbb ugyan ezt megszerezni, de vállalkozásokat azután a' hatóságnál csak bejelenteni tartozandának.

77. §. Ha pedig jövőben a' segéd saját kezére, de egyszerűs mind legényi segedelemmel akarna dolgozni: ezt csak ugy teheti, ha erre az illető ministeriumtól engedélyt nyerend, de a' melly csak rendkívüli esetekben fog megadni.

78. §. A' mesterséget saját kezükre segéddel, vagy a' nélkül üzök, a' helybeli adózók közé iktatva, a' közadó terheit viselni tartozandának.

79. §. Kötelesek lesznek továbbá a' czéhi terheket is viselni, jelesül: a' segédek nélkül dolgozók, a' segédek névsorában hagyatva, azon kivételeket, miket a' segédek viselnek, ők is fizetendik; az engedvényezetté pedig (kik t. i. segédekkel dolgozhatnak nyertek engedvényét) fizetni fogják először a' mesterdíjnak felét, és másodsor azon kivétést, mellyel a' hasonló számu számu segédekkel dolgozó rendes mesterek tartoznak. A' mesterdíjnak ezen fele, ha mesterekké lesznek, a' mesterdíjba fog betudatni, s így a' mesterré-levéskor csak a' másik felét fizetendik.

80. §. Miszerint pedig a' terhek beszedése körül a' szigorú pontosság megtartathassék a' saját kezükre most dolgozó segédek azonnal, az ezentúl pedig a' 76-dik §. értelmében vállalkozandók, és a' 77-dik §. szerint engedvényezetté időnkint be lesznek a' czéhkönyvekbe irandók, a' szerint, mint vagy segédekkel, vagy segédek nélkül dolgoznak. Ezeknek névsorát a' czéhek az illető hatóságokhoz is beadandják.

81. §. Az engedvényezetté következő mesteri jogokkal nem élhetnek:

- Segédek korlátlan számmal nem, hanem csak a' nyert engedmény szerint fogadhatnak.
- Általában nem tarthatnak tanulókat.
- Czimtáblákban magokat mesterekké nem nevezhetik, csak nevüket és üzletük ágát írhatják ki, például: N. N. szabó.
- Nyit boltot nem tarthatnak, de a' saját műhelyökből kikérült készítményeket, a' mint a' megrendelőkhöz szabadon elvihetik, ugy az országos és heti vásárokon, a' többi mesterekkel együtt, s azon egy helyen árulhatják, — tartozván egyéb-iránt magukat a' heti vásárokbani árulás sorozata körül azon rendhez szabni, melly a' mestereket is kötelezi.

82. §. A' saját kezükre dolgozó segédek pedig a' segédi jogok élvezetében maradvá, mesteri jogokat nem gyakorolhatnak; sem tanulókat sem segédek nem tarthatnak, s munkájuknál legfőbb hitvesök és gyermekeik segedelmével élhetnek; a' czimtáblák kitételét és az árulási jogot azonban ők is a' 81. §. c) és d) pontjaiban foglalt korlátok alatt gyakorolhatják.

83. §. Ha valaki a' saját kezükre dolgozó segédek-vagy engedvényezetté közül, körülményei miatt rákényszerülne, hogy ismét mint segéd, mások műhelyében dolgozzék, neki e' részben sem a' czéh, sem a' segédek által akadályok nem tétethetnek.

84. §. A' czéhláda a' czéh összes tagjainak vagyonát foglalván magában: annak kezelése szinte a' mestereket és segédek-t közösen illeti.

85. §. A' mesterek saját körükből 4—10 mestert, a' segédek pedig 3 segédet választandának a' czéhládai bizottmányba, mellynek elnöke a' mindenkor czéhmester:

86. §. A' czéhláda folynak a' szegődési, felszabadulási és mesterdíjak, a' birság-pénzek; a' mestertársokra és az engedvényezettékre évenként eső kivetés s a' czéhnek egyéb lehető jövedelmei.

87. §. A' czéh-pénzeinek rendeltetése: hogy belőlük a' czéhi ügyvitelnek a' közgyűlésen megállapítandó költségei földöntessenek; az elbetegedett tehetetlenné vált mesterek, engedvényezetté, s ezeknek özvegyei, árvái, — végre a' vándorló legények segélyt, istápolást nyerjenek: — hogy a' pillanatig megszorult műhely-tulajdonosok segély-kölcsönrel láttathassanak el; hogy a' czéhbéli tanulókat számára oktatási intézetek állításának 'sat. — Ellenben a' czéh-pénzeit nem szabadand a' czéhi célektől elütő más kiadásokra fordítani.

88. §. Az év végével netalán felülmárado fölösleg tőkesítendő, de biztos elhelyezéssel, minővel a' takarékpénztárak, vagy árvai biztosság mellett betáblázás ajánlkozhatnak.

89. §. A' könyvezést a' bizottmány felügyelete alatt a' czéhmester vezeti. A' könyvezésnek a' szerint kell történni, hogy minden bevételék ellennyugtatóvá, minden kiadások utalványozva, és nyugtatóvá legyenek. Az utalványozást a' bizottmányának legalább két tagja irandja alá.

90. §. A' czéhláda bevételei és kiadásai felől, rendes számadás készíttetik; ez, a' vizsgálat megrendelése végett, a' czéhgyűlésnek elébe terjesztetik, ez által pedig minden következő év első negyedének legalább végével az illető hatóság-hoz benyújtatik.

91. §. A' czéhek még egy bizottmányt, ugy nevezhető münökszéket fognak alakítani, mellynek rendeltetése lesz minden a' czéhbéli tagok, mint mesterek és mesterek, — mesterek és engedvényezetté, — mesterek és saját kezükre dolgozó segédek, — mesterek és segédek, — mesterek és tanuló, — továbbá az engedvényezetté és segédek, — a' segédek és segédek, — a' segédek és tanuló között, a' mesterségi viszonyokból keletkező viszálykodásokat békéltetőleg, egyeztetés által, kiegyenlíteni.

92. §. A' münökszékek tagjai lesznek a' czéhmester elnöksége alatt 3 mester és 3 segéd, kik oly módon fognak választatni, mint a' fölebbiekben rendszerezett bizottmányok tagjai.

93. §. A' münökszéki ülések vasárnapokon fognak tartatni.

94. §. A' feleknek személyesen kellend megjelenni, előadásaik szóbeliek lesznek, miket a' békéltetés eredményével együtt, a' münökszék egyik tagja jegyzőkönyvbe foglaland.

95. §. Sikerülvén az egyeztetés, az ennek folytában papírosra teendő, s a' felek által aláírandó egyezség kötelező leend.

96. §. Nem lehetvén a' münökszék előtt a' panaszoknak kiegyenlíteniök, vagy a' panaszlottak közül valamelyik megjelenni nem akarván: a' felek a' továbbá fognak utasítatni.

97. §. A' czéheknek közgyűléseiben, és bizottmányi üléseiben megjelenhetnek a' mesterek, engedvényezetté és segédek mindnyájan.

98. §. Az ülések vasárnapokon, ünnepeken bármikor, vagy a' dologtevő napokban pedig esti órákban tartandók.

99. §. A' czéhi közgyűléseken szavazattal bírnak:

- a' mesterek,
- az engedvényezetté,
- a' kórházi bizottmányba tagokul választott segédek.

100. §. A' bizottmányi üléseken szavazattal csak a' megválasztott tagok bírnak.

101. §. Ugy a' czéhgyűléseken mint bizottmányokban az általános szótöbbség határoz.

102. §. A' czéhbiztosnak csak a' közgyűléseken kell jelen lennie, a' bizottmányi ülések jegyzőkönyvei pedig minden ülés után közlendők vele.

103. §. Kik e' gyűléseken zajongással, beleszóvalással, az illedelemnek és csendnek megháborításával zavarnák az ülési rendet, azok, és szükség esetében, az egész szavazattal nem bíró hallgatóság az elnök által kiharancsolthatatik.

104. §. A' czéhbizottmányi ülések tárgyai a' fölebbiekben már kitűztettek; a' czéhi közgyűléseknek teendői pedig:

- azok lesznek, mik az eddigi czéh-szabályzat által illetőségűkhöz sorozott tárgyakból a' fölebbiekben rendszerezett bizottmányokhoz nem utasítottak.
- a' bizottmányi mestertagok megválasztása;
- a' bizottmányi jegyzőkönyvek, mik a' legközelebb tartott közgyűlés óta készülték, elejükbé terjesztendők;
- félfévenként magok elébe rendelendik a' czéhbéli tanulókat, s előtök a' fenálló, s a' most kibocsátott szabályokból azokat, mik őket illetik, értesítésök végett felolvastatandják, s kérdezkedés által biztosítani fognak arról, vajlon a' tanuló értik-e az őket illető czéhtörvényeket.

e) gondoskodni fognak, hogy a' segédek is folytonos tudomásában legyenek a' czéhet tárgyzó közintézkedéseknek, ezért a' fenálló, s e' most kiadott szabályokat, a' koronként kibocsátandó rendeleteket és czéhi végzéseket a' szállókon, olvashatóság végett, kitétetendik.

105. §. A' segédek gyülekezetein, miket csak a' czéh-mester tudomásával lehet tartani, az atyamesternek, s vele még két más általa meghívandó mesternek kellend jelen lenni.

106. §. E' gyülekezetekben szavazati joggal, melly figyelemmel a' 29-dik §-ra egy a' választási joggal, csak azon legények bírnak, kik vagy munkában állanak, vagy mint saját kezükre vállalkozók dolgoznak, s csak e' választók lehetnek választathatók is.

107. §. A' régi czéhszabályok, mennyiben vagy a' törvények, vagy ezen rendelet által meg nem változtattak, épségükben megmaradnak.

Kelt Budapesten, 1848-ki június 9-kén.

Klauzál Gábor,

foldmivélségi ipar és kereskedési minster.

IV.

A' pénzügyi ministerium részéről.

IV. Jegyzéke azon ajándokoknak, és kölcsönöknek, melylyek a' hazai kincstár felségelésére a' budai főpénztárnál, s a' pesti beváltó hivatalnál, készpénzben s érczmeükben folyó hó 8-kaig tétettek.

1. Budán a) ajándokul adtak ezüst pénzben: A' budai kalapos czéh — név szerint, — Hajós Sándor 13 ft., — Lovas István 13 ft., — Schmider György 12 ft., — Becker Jakab 12 ft., — Vacha Ignác 8 ft., — Pohl Antal 8 ft., — Neszevbik János 8 ft., — Pauer Károly 6 ft., — Pap Antal igazságügyi minsteri titoknok 1848-dik évi Junius havi fizetéséből 10 ft., — Farkas Agoston ugyanazon fizetéséből 10 ft., — Tamásy Mihály 20 ft.

b) Kölcsönképpen ezüst-pénzben, — Dirnbach Antal 300 ft., — Nádasdi Baan Bertalan 4,600 ft.

2. Pesten a) ajándokul, — ércz értékben, — Prónay bárónő 29 ft. 1 kr. — Curti Luisa asszony 5 ft. 27 kr., — Offenmüller Frigyes 1 ft. 47 kr., — Farkas Mihály 9 ft. 12 kr., — Ménczik Anna 6 ft. 1 kr., — Turkovics Ferencz 1 ft. 29 kr., — Nagy János 12 ft. 28 kr., — Kaiser Mór 13 ft. 20 kr., — Schulhoffer Tini 3 ft. 9 kr., — Hipp Mátvás 4 ft. 28 kr., — Curti Alexandrina 1 ft. 10 kr., — Pirniczer Mária 4 ft., — Morigyia Vincze 4 ft. 31 kr., — Gergics Józefa 3 ft. 12 kr., — Joachim Józefa 10 ft. 43 kr., — Lukács Róza 68 ft. 50 kr., — Csicsmannzdy Pál 14 ft., — Kada István 21 ft. 30 kr., — Baudrexler Lipot 10 ft. 7 kr., — Schwarcz János 13 ft. 30 kr., — Nagy Ferencz 6 ft. 23 kr., — Stemmer Mátvás 1 ft. 51 kr., — Herczka Erzsébeth 5 ft. 58 kr., — Radnics Ferencz 5 ft. 18 kr., — Horváth Pius 2 ft. 20 kr., — Piskó József 2 ft. 34 kr., — Neubauer János 5 ft. 25 kr., — Köiber Károly 5 ft. 50 kr., — Holovics Károly 18 ft. 22 kr., — Egy valaki 30 ft. 20 kr., — Karácsony testvérek 19 ft. 20 kr., — Wittich Mátvás 25 ft. 57 kr., — Szamiak János 43 kr., — gr. Teleki Blanka, Perényi Malvina, Putheani Róza, Döry Mathild, Sztójka Julia, Blaskovics

Nina, — Farkas Leona, Basti Hermina, közösen 94 ft. 46 kr., — Laczkovics József 19 ft. 58 kr., — Hevlezky Irma 10 ft. 25 kr., — ugyan az 12 ft. 6 kr., — Péter Ferencz 1 ft., — Schneider Bernát 10 ft. 12 kr., — Pösgai János 17 ft., — Schövizner Ernő 2 ft. 3 kr., — Wurm Antonia 48 kr., — Majorszky Stanislo 1 ft. 30 kr., — Hrebenda János 1 ft. 48 kr., — ugyan az 7 ft. 2 kr., — Fridrich Ferencz 24 ft. 30 kr., — ezüst pénzben. — Pest megye részéről 2,206 ft. 40 kr., — Pest városa lakosai 5,692 ft. 6 kr., — ugyan azok 3,667 ft. 6 kr., — aranyban — Pest megye részéről 4 ft. 30 kr., — Pest város lakosai 40 ft. 30 kr., — ugyan azok 45 ft.

b) Kölcsönképpen — ércz-értékben Forgács Antal gr. 327 ft. 15 kr., — Pesti apácza zárda 164 ft. 37 kr., — Palacsik János 15 ft., — Kausar Lipot 35 ft. 35 kr., — Pólya József 93 ft. 57 kr., — Blaskovics József 64 ft. 17 kr., — Nitta János 256 ft. 40 kr., — Steinbach Ferencz 149 ft. 2 kr., — Döry Lajos idősb 243 ft. 21 kr., — Köiber Borbála asszony 104 ft. 25 kr., — Köiber Luiza 50 ft. 43 kr., — Schmidt Antal 54 ft. 24 kr., — Halász Sámuel 150 ft. ezüst pénzben, Miskolczy Mihály 100 ft. Pest város lakosai 2,700 ft. ismét az 2150 ft., — Held Ferencz 200 ft.

Összesen a' fentirt napig Eudapesten kiszolgáltattott ajándokul 80158 ft. 28 $\frac{1}{2}$ kr., kölcsönképen 91,293 ft. 17 kr. Kelt Budapesten, június 10-kén 1848.

Junius 9-dikén ő fenségénél, d. u. 1—3-ig minsteri tanács tartott.

Höbling Antal rékási kincstári kerületi ellenőr nyugalomba tétetett.

Belföld.

Barsból. Aranyosmarót, jun. 7-én. E' megyében a' csend és törvény iránti tisztelet általános. Az alispán Erlyes buzgalma a' legelő és faizás miatt támadt mozgalmakat lecsendesítette. E' bekés állapotot azonban jelenleg a' követek választása, jövőre nézve pedig az itt létező irtványviszonyok fenyegetik. Ugyanis több olyan helységek léteznek itt, mellyek lakosai az úrbéri viszonyok megszüntetése által nem nyertek, és árúbar az általuk birt irtványokra nézve szabad veséi és eladási jogban voltak; ámbar azoktól kilenczedet és tizedet szolgáltatottak ki; ámbar a' földesuraság sem szerződést nem bír, sem pedig az adás-vevésnél, akármilyen nagyra látott is az öszveg nem tiltakozott soha: mégis úri munka fizetésére kényszerítettek. Tartani lehet tehát, mikép e' bonyolult viszonyok követválasztási agitációra fognak kizsákmányoltatni. — A' törvények tót nyelven is kihirdetettek ugyan, de a' köznép bár honnan jövő magyarázatot is gyanúsítani hajlandó levén: megkéretni határozottat a' ministerium, hogy a' tót nyelvre fordított törvényezikkek átküldését hova hamarabb rendelje el.

Békés. A' jun. 2-kán tartott városi közgyűlésben felváltatott az 1848: 5. t. cz. miképpeni létesítést tárgyzó belügyminsteri levél kíséretében István kir. helytartónak az országos képviselőket a' Pesten jul. 2. megnyitandó országgyűlésre meghívó rendelete. Melly alkalommal érzékeny hazafi örömjelű nyilatkozatok igaz hűséggel szerett fonséges nádorunk neve hallatára, s megértésére azon rendeletnek, mellyben a' város számára a' legszebb, legmagasb polgári jögelvezhetés nyújtatik. Ugyanazért hálás érzelmek közt sietett a' közgyűlés a' rendelt nyomán szükségelt követválasztási előkészületeket megtenni. És chezképest mivel az országgyűlés megnyitása a' sürgető rendkívüli események miatt jul. 2-ra tétetett, határozottat: hogy miután az idő rövidsége miatt a' törvényben kiszabott időszakot megtartani nem lehet, a' választók összeírása jun. 6—12-ig okvetlen befejeztessék. — A' követválasztás hatánapjúl jun. 15-ke tüzetett ki.

Középszolnokból. Zilah, jun. 3-án. A' köz csend és rend helyreállítása megyei főispán báró Wesselényi Miklósnak köszönhető, ki a' megyébe érkezvén, rögtön a' legcélszerűbb intézkedéseket megtenni nem késedelmezett.

Árvából. Alsó-Kubin, jun. 6-án a' béke és csend még eddig semmi veszélyes mozgalom által meg nem zavartatott. — Az országgyűlési követek választása június 20-ra tüzetett ki, melly hatánapig a' választók összeírására kiküldött választmányok az összeírás munkát befejezendik.

Rimaszombat, máj. 30. Itt még a' törvény kihirdetése előtt alakult egy kis őrsereg s a' köztök lakó, kiszolgált katonák által némileg be is gyakoroltatott. Hogy pedig fegyver és alapos gyakorlat hiánya miatt lelkesedések ki ne hulljon, a' tanításra alkalmas egyének e' elengedő löszerek küldetéséért folyamodtak a' minsteriumhoz. Az őrsereg jun. 12-én fog zászlója alá esküdni, s tiszteit is ugyanakkor választandja. A' választók száma 561, a' nemzetősége 449-re megyen.

Mosonyból. Óvár, máj. 20-án, a' megye rendei elengedhetlen kötelességüknek ismerék a' ministerium irányában mind azokét, miket a' legutolsó országgyűlés óta lefolyt veszes időkben, ő felsége királyunk iránti tántorithatlan hűség, a' korona egységének s a' birodalmi kapcsolatnak épségben tartása, alkotmányos szabadságunk szilárdítása érdekében tevének, s' ez által országos jöletünk nagyserü feladatának megfelelni törekedének — köszönetüket bizodalmat, teljes készségüket ünnepelesen kijelenteni.

Csongrádban, Trencsénben, Szepesben és Zolyomban legújabb hivatalos tudósítások szerint rend és béke.

Árvából. Madocsán, jun. 3-ka. Minsteri rendelet nyomán élénk örömmel jelentetik: mikép a' honnak legsoványabb vidékén lakó árvai nép, jövedőjét az élelmi szerek megfogytokozása ellen biztosítandó, a' törvényhozásilag nyert jöteleményeket hálás érzéssel fogadván, földet országos kincstárból nyert kölcsön segedelmével a' lehetőség bevetni, s' répa magot is ültetni teljes buzgósággal sietett. A' nemesi földek szinte sehol sem hevernek parlagon, s az úrbériség megszüntetése, jöllehet akkoriban még a' tavaszi munka e' hidegbelet égbajlat alatt jóformán meg sem kezdetett, semmi akadályul nem szolgált; mert a' kedvező időjárás a' tavaszi munkákban serény előhaladást, sikeresen segítvén elő, a' nép méltányos bérért dolgozni sehol sem vonakodott.

Pécs, június 7-kén. Városi tisztújításunk május 28-kán vön kezdetet, s jun. 4-én végződött gróf Bathányi Kázmér ur vezérlete alatt, kit városunknak irántai pártatlan bizodalma, és ragaszkodása tisztújítási elnöknek választott. A' tanács, mellyet ómsich Pál ur mint kir. biztos f. é. január elején egy részben megújított, ezen alkalommal egyesegyig új egyénekből alakított. Polgármester; Aidinger Pál, volt főügyész; főbíró: Jelliasch János, volt főjegyző; kapitány: Kátis István; tanácsnokok: Müller Ferencz, Orbán István, Bubreg Mihály, Frissmann Ignác; volt levéltárnok, Pritzlmeyer Antal, volt alügyész; Köber János volt gyámnok, Lammer Fridrik, volt pénztári ellenőr, Dömötör Zsigmond, és Schedel Ignác; főjegyző: Chachinovich Endre, volt aljegyző; aljegyző: Liki János; főügyész: Nye rs

János; ügyész: Rehák Rudolf; levéltárnok: Dorászil Pál; telebíró Somogyi Ferenc; számvéví Gyurkovich Endre; főorvos Bantler Ödön; sebész Wagner Károly, ezen hivatalokban mind újak; a mérnök, Lukrits Ignác megmaradt, de ezen hivatal concurrensnek hiánya miatt választás alá sem került. A milly buzgóan vettek részt a választásokban külvárosi voksolók, oly részvét hiány mutatkozék a belvárosi lakosságban, kik közül száznál jóval többen szavazatra sem jelenték magukat az összeírás választmányok előtt: sőt a tisztújítás folyamata alatt is annyira fogyott a részvét, hogy midőn 1095 választó közül az első két voksolásnál nem egész 900-ig menő számban jelentek meg, a harmadiknál már csak 650-en az utolsó pedig 300-an és így az egész választók számának harmadánál kevesebben voltak jelen. Az egész tisztújítást az egyetértő, együttartó külvárosi lakosság vitte véghez, mi a belvárosiak nagy számában neheztelést látszott gerjeszteni; melyet azonban kibékít a gondolat, hogy hiszen mint kevesebb-ség csak nem restaurálhat, miután a többségszerzésben nem is nagyarádózt; jövőre azonban, ha már nem késő, ad notam kívánja venni a tapasztalást és az új tanácsnak már is ellenőrt állítja a „Pécsi tárogatóban” mely időszaki röpv hasábjában búfelejtésért körmösen mustrálgatja a tanács tagjait. — Követválasztásra f. hó 18. van kitűzve, jelöltnek még egy név sem hallatik. Földmívelő, és iparúzó lakosságunkat, a sürgetőbb időszi munkák mellett e héten legnagyobb részt országos vásárunk veszi igénybe, ezért még nem gyűlt tanácskozmányokba; ezért a haza sürgető szükségére szabadajánlatokat szedő 13. választmányból nem tett több egyéni jelentést; de annyival kedvezőbb e hét a honvidi nemzetiség toborzására, melyhez egyedül Pécs a mai napig 90-et adott; Szegszárd 12-öt, Kaposvár 35-öt, fegyvereket Eszékrol nem kaptunk, még pedig, mint az átvételért küldött választmányunk jelenté, azért nem, mert az eszéki parancsnokhoz mind az ideig nem érkezett az illető főhadikormánytól utalványozás; ámbár Hrabosky főparancsnok ur, kit a mult szombaton volt szerencsénk pár pillanatra itt láthatni, a nála tisztelt tanácsnak azt nyilatkoztatta, hogy az eszéki tárból már 1900. darab fegyvert adatott ki; mi ismét folyamodtunk hozzá s várjuk a jó szerencsét. — Időjárásunk legjobb reményekkel kecsegtet a jövő tere nézve. Marhavásárunkban emberemlékezet óta alig tapasztalt forgalom volt; sáskánk nincsenek, a közegesség állapota igen megnyugtató; műpár és kereskedés az újabb időkbeni megakadásából lassankint údulni kezd.

A balázsfalvi oláh „nemzeti” gyűlésről, mely az utolsó napokban a két hazában olly feszültségben tartá a kedélyeket, Erdélyből biztos kezekből következő élethű leírás vettünk.

A balázsfalvi gyűlés.

Legelső alkalom a nevezetessé vált utóbbi balázsfalvi oláh nemzeti gyűlésre, tudunkra, kormányzónknak egy parancsa adott, ki az egyesült és nem egyesült oláh püspököknek kötelességévé tette az itt-ott lázongni kezdő népet a falusi lelkesek és esperesek által megnyugtató s velők az újabb törvényeket, a magyarhoni mozgalmak természetét megértetni.

Ezen rendelt nyomán, p. Lemény, egyenkint rendelte magá eibe a papokat, s velők az értelmes közlakosokat, hogy a dolog állásáról értesítse őket, azalatt a húsvéti szünnapok kiadatván a hazafelé menő clericusok a püspök híre és tudta nélkül, hír szerint Barnucz felszólítására, összejárták az országot és meghívták ápril 30-kára a püspök nevében gyűlésre a papokat, magok melle veendő értelmes közlakosokkal együtt, a közlelkő helységeket pedig felszólította a tömegestől megjelenésre.

Egyszerű számtan elégséges arra a seregére ítéletet hozni, mely e rendelt következőben Balázsfalván megjelenendő vala.

Közvetlen a határnap megállapítása után aggasztó hírek terjedtek szerteszét az országban, hogy az oláhok ezenkint készülnek a kitűzött helyre. E hírek következőben a kormányzék újabb rendeletet küldött az oláh püspökökhez más határnap kitűzésére, mellyen csak a papság jelenék meg Balázsfalvára, egykét értelmes oláhhval a közrendből. E második határnap május 15-ére volt kitűzve, s mivel a határozott parancs daczára a bujtogatók által felizgatott oláhság elhatározta papjait e gyűlésre nagy számmal követni, derék kormányzónk katonai erőt eszközölt ki.

A kormányzék részéről biztosság rendeltetett ki, mellynek elnökeül Szabó Lajos kormányzónki tanácsos lón kinevezve. A következő megmutatta, hogy az oláhok bujtogatói önféjleg feljogosítva érzették magokat arra, hogy a törvényes alakú papi gyűlésből törvényen kívül álló oláh nemzeti gyűlést organisáljanak, mellynek egész szerkezete világosan mutatta, hogy távol a rögtönzés zavarától egy előre kidolgozott tervezetet tüntetett szem elé. 13-án este már Balázsfalvának egyik oldalán nyílt, tág mezőn s a városnak minden utczában nagy néptömeget lehet látni, mellyet a bujtogatók annak híresztése által gyűjtöttek össze, hogy most fog kihirdetenni szabadságuk (igy nevezik ők a robot megszüntetését).

A katonaság vezetésével megbizott tábornok Schuster olly utasítással volt ellátva, melyt őt a kormányzékki biztosoknak legkisebb mértékben sem rendelte alá, s ő bizott meg annak is megítélésével, ha helyesen foly-e a tanácskozás, mi kitetszik utasítása egyik pontjából, mellyben az rendeltetik, hogy minden embert szabadon hagyjon szólani s tekintetbe vévén azt, mikép ezen gyűlés tagjai a tanácskozás modorával ismeretlenek, ha olly szók mondatnának, mellyek más gyűlésekben tilalmasok lennének, azt is nézze el, — ezt bizonyítja az is, hogy a kormányzékki biztosok felszólítására legkisebb mértékben sem hajolt s szándékosan vagy a nélkül minden lépésével a népek azon hiedelemre adott okot, hogy ő a nép védelmére és az ünnepély nevelésére van oda küldve, s nem is csoda, ha a bujtogatók által gerjesztett ezen hiedelemben a nép megerősödött, midőn:

1) A városba érkező katonák, éljenzetve a nép által, az egy szekelyszázdát kivéve, mely halgatva foglalta el helyét, a többi katonaság viszonzó a népek az éljenzést.

2. Semmit sem használván a kormányzékki biztosok felszólítása, kik egy századot a piacra akartak felállítani, az egész katonaság, a város keleti oldalánál a mezőn tanyázott, míg a nép kiköltözvén a piacról a mezőre, távolacska nyugotra, a várostól tanácskozott, ugy hogy a katonaságot a néptől egész Balázsfalva választotta el. Nevelte a botrányt még az is, hogy a tiszt az ágyukat és azt őrzi századot a piacra állította vol fel s onnan sakermetek között üzetett ki a mezőre a felsőbb tiszt által.

3) Felszólítván egy küldöttség által, hogy az ünnepély nevelésére salvékat lövessen az ágyúkkal, azt rögtön megígérte s kérdezte, hogy mikor lövessen, s ha a kormányzék és megyei biztosok erőteljesen fel nem lépnek, kész vala, valahányszor jelt adnak, lövetni, és így minden egyes pontjára a petíciónak rányomni a helybenhagyás pecsétjét; így is lövetett a mikor a császár neve előfordult imájokban s a gyűlés berkezesékor, mi eléggé megtermett káros gyűmölcsét.

Vasárnap május 14-én reggel az isteni szolgálat után a főgy-

ház praeliminaris tanácskozmány színe alatt az első gyűlés megnyitott, mintegy 11 óra tájban. Egy rendtelenségekre való bujtogatót ezéltől pár évvel kicsapott tanár, Barnucz, lépett az e czélra készített állványra s a később ide függesztendő oláh petíció pontjait sajtóztat suggestívus modorban fejtegette, a mint alább látni fogjuk.

E gyűlés közönsége közt számos papok s értelmesek is voltak; egyébiránt roppant hallgatóság a paraszt osztályból.

Nem adhatjuk valóbb képét az egész tanácskozásnak, mint ha azt sajátos grammaticai alakjában mintakint bemutatjuk.

Képzljük tehát a szónokot az állványon, közelében egyik oldalról a magyarérelmü értelmesebb töredéket, túl az oláh exaltadok csoportját.

Szónok: Szabadság! egyenlőség! testvériség! az a miért küzdünk. Testvérek, rómaiak! szabad-e a jobbgy?

Kiáltás: Nem!

Szónok: Fel kell hát szabadítani, ugy-e?

Kiáltás: Fel!

Sz. Egyenlők vagyunk-e?

K. Nem!

Sz. S azzá kell tehát lennünk, ugy-e?

K. Igen!

Sz. Egyik nemzetnek olyannak kell lenni, mint a másoknak,

ugy-e?

K. Ugy!

Sz. Negyedik nemzeté tehát?

K. Igen!

Sz. Nemde ebben minket senki sem gátolhat?

K. Senki!

Sz. Rómaiak! akartok ugy-e szabadok lenni?

K. Igen!

Sz. Nem lesz ezután sem ur, sem szolga. — Éljen az egyen-

lőség! éljen az oláhnemzet!

K. Éljen!

Sz. Erdélyi nemzetei ezután egymás mellett mennek, nem egy

más után, ugy-e rómaiak?

K. Ugy van!

Sz. A törvényhozásban részt kell venni!

K. Részt!

Sz. Számarányban, különben nincs igazság!

K. Ugy van!

Sz. A törvényhozás nyelve, a diplomatai nyelv lesz a

Nehány magyar érelmü. A magyar!

Sokan. A latin!

Legtöbben. Az oláh!

Sz. S a tanácskozási nyelv?

Többen. Oláh, magyar, német, mint Schweiczban.

Sz. Az urbérvizonyok megszűnnek, ugy-e?

K. Meg!

Sz. Megváltás és kárpótlás útján?

K. Nem! avval nekünk semmi közünk.

Sz. Külön teritoriumunknak is kell lenni?

K. Igaz!

Sz. A hol többségben van tehát az oláhság, azt hívják oláhhöld-

nek; hol a magyarság, azt magyarföldnek!

K. Ugy van!

Sz. Illyen lehetne Hunyad megye, Fogarásvidéke, a mezőség.

K. Igen!

Sz. Administratioi és jogközösséget is feltételez az egyenlőség,

ugy-e

testvérek!

K. Ugy van!

Sz. Számaránylagos rész kell tehát fajunknak, az oláh nemzet-

nek, ugy-e?

K. Ugy van! éljen az oláhnemzet!

Egy somlyói lelkész. Dicsőítve emlegeti a magyarhoni

új alkotmány szabadelvűségét.

K. Hallgass!

Somlyói lelkész: kihallgatást kér.

K. Hallgass!

Sz. Administratio és a tanácskozás nyelve oláhhöldön kizárólag

az oláh, ugy-e? (pausa) Ha szabadok vagyunk, rólunk nélkülünk ren-

delkezni nincs senkinek joga, ugy-e?

K. Ugy van!

Sz. Tehát az erdélyi országgyűlésnek sincsen?

K. Nincsen!

Sz. Tehát nélkülünk az unioról sem lehet szó!

K. Nem!

Sz. Ugy-e testvérek, rómaiak, mi nem akarjuk az uniót?

K. Nem! nem!

Sz. Ne legyen unio.

K. Ne legyen.

Sz. Nem lesz unio.

K. Nem! nem!

Sz. S ha még is lesz unio, az oláhnemzet tiltakozni fog ellene,

ugy-e?

K. Igen!

Sz. S követeket fog küldeni a császárhoz, hogy őt védje?

K. Helyes!

Sz. Éljen a császár!

K. Éljen! éljen!

Sz. A császár mindig javát akarta a népek, ugy-e?

K. Ugy van!

Sz. Az aristocrazia soha sem szerette a népet!

K. Igaz!

Sz. Nekünk mindent a császár adott!?

K. Ugy van! Éljen a császár!

Hasonló modorban lón a testvériség eszméje is fejtegetve.

Hogy a következő jelenetet megérthessük, meg kell jegyezni, mikép egy zúski oláhnemesek fia, Mikás nevé, ki ez előtt Mikésnek nevezte magát, veszedelmes bujtogatói miatt ez előtt pár héttel elfogatott. Most e fogolyról kezdetek vitatkozni.

Sz. Mikás érvel ki kell szabaditnunk, erőszakkal is, ugy-e?

K. Ki kell szabadítani rögtön!

Sz. Zsarnokaink fogatták el őt igazságtalanul.

K. Le velők!

Sz. A vásárhelyi várban van.

K. Oda mindnyájan! vegyük ki (rémitó kiáltás: „le a zsarnok-
kossal!”)

Nehányan. Menjen egy követség a kormányzóhoz, és rögtön kibocsátatását kérje!

K. Helyes! És ha ki nem adják, kiszabadítjuk mi; most szabadság van, nem szabad senkit elfogni. Beszélni is szabad mindenki-
nek a mit akar.

Mások. Küldjünk kérelmet a kormányzékki biztoshoz!

Felelet. Nem, nem!

Nehányan: Ne tüzeskedjenek az urak.

Mások: Le vele!

Most egy ifju lépett az állványra, hová Mikásnak atyját vezette, s annak ősz fejére téve kezét, szól:

„Rómaiak! testvérek! nézzetek e terhek és zsarnokság alatt megtört öreget; kinek fia szabadság igéért rabságban szenved!” (roppant sensatio, rémitó kiáltás: „Le elleneinkel! szabadítsuk ki mindjárt!”)

Több szónok óranegyedig beszélt a magyarok istentelenségéről; Mikás elfogattatása körülményeiről, fenyegetőzve, hogy majd eljö a számadás ideje. Mások kezüket, ökleiket emelték fel fejük felett, hajakat tépték, mellüket verték stb. (Vége következik.)

Franciaország.

Az alkotmánytervező választmány működését naponként szorgalmasan folytatja. Utóso ülésében a végrehajtó hatalom előjogai, és a nemzetgyűléssel viszonyairól vitatkozott. Allitják, miszerint az új alkotmányt bevezetékép a köztársasági kormányrendszer nagy elvei-
nek ünnepélyes nyilvánítása előzendő meg. A bevezetés körül belől illy kitételekkel fogja szerkesztetni: „Isten nevében nyilvánítk, hogy Franciaország testvéri, egy és oszthatlan köztársaság leszen.” A végrehajtó hatalom négy évre választandó elnök kezében leend. A köztársaság elnökének legalább két millió szavazattal kell választatnia, és csak négy évi időköz után lesz újra választható.

Ez Franciaországban egészen új kormányrendszer lenne; mert sem az első consul, az általános szavazattal választott elnök közt egyfelől, másfelől pedig akár a consulság, akár a directorium, akár az 1791-ki alkotmányos király, akár az 1814- és 1830-ki két charta örökös királyai közt legkisebb hasonlatosság sincsen. Az elnök felelős leszen. Ő fogja a minisztereket kinevezni. Ezek az elnöknek ügyviselői leszenek, és a nemzet gyűlésen ülésjoggal fognak birni. Ugy látszik, hogy azon célból, miszerint a végrehajtó hatalom annál erősebbé tétessék, egyszersmind a nemzetgyűlés- s választmányainak munkálatai elősegíttessenek, az elnök mellé politcái és administratív előjogokkal bíró álladalmi tanács fog adadni. Ennek feladata leszen a törvényjavaslatokat elkészíteni, a miniszterek működését elősegíteni, sőt, az amerikai senatus példájaként, a különféle álladalmi hivatalnokok kinevezésére nézve is véleményt adni.

A törvényhozó testület egy kamarából álland, mellynek 750 tagja három évre fogja választatni. Azon esetben, ha az alkotmány újabb tárgyalás alá kerülne az alkotmányozó gyűlés 900 tagból álland.

A tanácskozmányi teremben csodálkozok rajta, hogy a végrehajtó bizottmányok egy tagja sem igyekezett magát közlekedésbe tenni az alkotmánytervező választmányal fog most, midőn ez a végrehajtó hatalomnak, mely a kormányzás alapja, rendszeresítésével foglalkozik. A miniszterek közül, ugy mondják, csak egy kivánt a választmány által meghallgatatni. Az alkotmánytervező választmány az egész nemzetgyűlés által levén kinevezve, s ennek egész hatalmával felruházva, késékvül megnem engedheti, hogy kebelében a végrehajtó hatalom tagjai az alkotmány czikkei felett tanácskozzanak, miután az alkotmány szerkesztésével ő bizott meg; de valószínűleg egész készséggel fogadna értesítékép minden közléseket, miket neki a végrehajtó bizottmány tagjai vagy a miniszterek kötelességök érte-
ben tennének.

Az alkotmánytervező választmány nem kezdte még meg a bírói hatalom feletti tanácskozásait. Az alkotmány czikkei feletti tanácskozását bevégezvén, nagy kérdést kell megfejtenie; azt tudniillik: vajlon az organicus törvényeket, mik az alkotmányok szükségképi következményét teszik, az alkotmánygyűlés dolgozza-e ki, vagy kidolgozások más gyűlésre halasztassék.

A Blanc Lajos elleni nyomozásra kiküldött bizottmány június 1-én tartott első ülésében Portalis és Landrin ügyvédek hallgatta ki, kik a nemzetgyűléssel közölt megkereső levelök iránt felvilágosítást adtak. Ugyanaz napon tartott második ülésében pedig Blanc Lajost hallgatta ki. Az eljárásnál történetekre nézve szigorú titoktartást határozott, s végzéseit csak a nemzetgyűlés legközelebbi nyilvános ülésében nyilváníttja.

A számvéví választmány a nemzetgyűlés belkiadásaival foglalkozott, s az elnök és quaestorok díjait meghatározta. A régi kamarában az elnök 80,000 frank évdíjt húzott, ezen fizetés azonban személyéhez, s nem hivatalhoz volt kötve. A választmány azt határozta, miszerint a fizetés ezentúl az elnökséghez lesz kötve, s az havonkénti 4000 frankban alapította meg. — A quaestorok, kik a régi kamarában évenként 10,000 frankot húztak, most csak 500 frankot kapjanak havonként, be nem számítva 25 franknyi képviselőiapidíjukat. A választmány előadójuál Labo'ssiere neveztetett ki.

Lombardia

Churbol június 2-dikán kelt levél szerint, Milanoban május 29. forradalom vala kitörendő, s az ideiglenes kormányt megbuktatandó; azonban a veszély komolyabb következés nélkül háruult el. Olasz lapok ez eseményt részint osztrák, részint a republicanus communistai párt ellenmüködésének tulajdonítják.

A zürichi lapnak Milanoból jun. 1-jéről írják, hogy Peschiera feladta magát. midőn bástyáin megjárható rést löttek. A feladást feltételnek mondják. E szerint Károly Albert 20,000 emberrel többet nyert volna rendelkezése alá, s bal szárnyán szilárd állást nyerhetett.

Spanyolország.

Madrid, máj. 27. Bertran de Lis pénzügyminiszter a királynénak valóban benyújtotta leköszönését; ki azt, mondatik, elfogadta. Mon-t eddig hiába sürgetik a tárca elfogadására, s Orlandot és Juan Carascot mondják a kijelöltnek.

Belgium.

Brüssel, máj. 30-án. A királyi intézmény, mely a két kamara felosztását tartalmazza, megjelent, s a választások jun. 13-ra vannak kitűzve. Bárha a választási törvény két nagy fontosságu módosításon ment keresztül, minő a választási jog kiterjesztése s a státusdíteteknek a választatóságból kizárása, az előidézett forrongás még sem olly feltűnő, mint tavaly illyenkor a szabadelműek és katholicusok közti villongás alkalmával. A ministerium helyzete a senatus szavazata által, mely a parlamenti reformot azonképen, mint azt a második kamra akarta, nagy szótöbbséggel elfogadta, némileg kétségessé lett.

Éjszakamerikai egyesült statusok.

A francia választások békés lefolyása Éjszakamerikában jó benyomást okozott; de az europai viszonyok nyomasztó hatását pénz- és áruvásárra május 16- és 17-dikeig terjedő levelek még emlegetik. Mexicoból ápril 28-dikáról érkezett hírek az országot legroncsoltabb állapotban lenni mondják, ugy hogy az egész köztársaságnak az éjszakamerikai unio-
ba kebelezetését maguk az értelmes mexicioiak egyetlen mentőszernek tekintik. — Egész Hayti, a szigetnek mind francia mind spanyol nyelvű része, lázadásban volt a kormány ellen. — Venezuela státust ápril végén még folyvást polgárháboru sanvargatta.